

32000L0035

8.8.2000

JURNALUL OFICIAL AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

L 200/35

**DIRECTIVA 2000/35/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI
din 29 iunie 2000
privind combaterea întârzierii efectuării plăților în cazul tranzacțiilor comerciale**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽²⁾,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽³⁾, în temeiul textului comun aprobat de Comitetul de conciliere la 4 mai 2000,

întrucât:

(1) În rezoluția sa privind programul complet în favoarea IMM și a sectorului artizanal ⁽⁴⁾, Parlamentul European a solicitat Comisiei să înainteze propuneri de rezolvare a problemei întârzierii efectuării plăților.

(2) La 12 mai 1995, Comisia adoptă o recomandare privind termenele de plată în tranzacțiile comerciale ⁽⁵⁾.

(3) În rezoluția sa privind recomandarea Comisiei cu privire la termenele de plată în tranzacțiile comerciale ⁽⁶⁾, Parlamentul European a invitat Comisia să ia în considerare transformarea recomandării sale într-o propunere de directivă a Consiliului care să fie înaintată cât mai curând posibil.

(4) La 29 mai 1997, Comitetul Economic și Social adoptă un aviz asupra cărții verzi a Comisiei privind achizițiile publice în Uniunea Europeană: Explorând calea înainte ⁽⁷⁾.

(5) La 4 iunie 1997, Comisia a publicat un plan de acțiune pentru piața unică care sublinia faptul că întârzierea efectuării plăților reprezintă un obstacol din ce în ce mai serios pentru succesul pieței unice.

(6) La 17 iulie 1997, Comisia a publicat un raport privind întârzierea efectuării plăților în cazul tranzacțiilor comerciale ⁽⁸⁾, rezumând rezultatele unei evaluări a efectelor recomandării Comisiei din 12 mai 1995.

⁽¹⁾ JO C 168, 3.6.1998, p. 13 și JO C 374, 3.12.1998, p. 4.

⁽²⁾ JO C 407, 28.12.1998, p. 50.

⁽³⁾ Avizul Parlamentului European din 17 septembrie 1998 (JO C 313, 12.10.1998, p. 142), Poziția comună a Consiliului din 29 iulie 1999 (JO C 284, 6.10.1999, p. 1) și Decizia Parlamentului European din 16 decembrie 1999 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Parlamentului European din 15 iunie 2000 și Decizia Consiliului din 18 mai 2000.

⁽⁴⁾ JO C 323, 21.11.1994, p. 19.

⁽⁵⁾ JO L 127, 10.6.1995, p. 19.

⁽⁶⁾ JO C 211, 22.7.1996, p. 43.

⁽⁷⁾ JO C 287, 22.9.1997, p. 92.

⁽⁸⁾ JO C 216, 17.7.1997, p. 10.

(7) Întreprinderile, în special cele mici și mijlocii, se confruntă cu mari greutăți administrative și financiare ca rezultat al termenelor îndelungate de plată și a întârzierii efectuării plăților. Mai mult, aceste probleme sunt o cauză majoră a insolvenței care amenință supraviețuirea întreprinderilor și duc la pierderea a numeroase locuri de muncă.

(8) În unele state membre, termenele contractuale de plată diferă semnificativ față de media comunitară.

(9) Diferențele între normele și practicile privind plățile în statele membre constituie un obstacol în calea bunei funcționări a pieței interne.

(10) Acest lucru are ca efect limitări considerabile ale tranzacțiilor comerciale între statele membre. Acest lucru contravine articolului 14 din tratat, întrucât antreprenorii trebuie să poată efectua tranzacții în întreaga piață internă în condiții care să garanteze că operațiunile transfrontaliere nu prezintă riscuri mai mari decât vânzările interne. S-ar crea denaturări ale concurenței dacă s-ar aplica norme substanțial diferite pentru operațiunile interne și transfrontaliere.

(11) Cele mai recente statistici indică faptul că, în cel mai bun caz, nu au fost ameliorări ale situației în întârzierea efectuării plăților în multe state membre de la adoptarea Recomandării din 12 mai 1995.

(12) Obiectivul combaterii întârzierii în efectuarea plăților pe piața internă nu poate fi atins suficient de către statele membre acționând individual și poate fi, în consecință, realizat mai bine de către Comunitate. Prezentă directivă se limitează la un minimum necesar în vederea atingerii acestui obiectiv. Prezentă directivă respectă, în consecință, în toate elementele sale, principiile subsidiarității și proporționalității stabilite la articolul 5 din tratat.

(13) Domeniul de aplicare al prezentei directive ar trebui limitat la plăți efectuate ca remunerație pentru tranzacții comerciale și nu reglementează tranzacțiile cu consumatorii, dobânda pentru alte plăți, de exemplu plăți efectuate în conformitate cu legislația privind cecurile și cambiile, plăți reprezentând compensații pentru daune, inclusiv plăți ale companiilor de asigurare.

(14) Faptul că profesiunile liberale intră în domeniul de aplicare al prezentei directive nu înseamnă că statele membre trebuie să le trateze ca întreprinderi sau comercianți în scopuri care nu intră în domeniul de aplicare al prezentei directive.

- (15) Prezenta directivă definește doar termenul de „titlu executoriu”, dar nu reglementează diversele proceduri ale executării silite a unui astfel de titlu și condițiile în care executarea silită a unui astfel de titlu poate fi oprită sau suspendată.
- (16) Întârzierea efectuării plăților constituie o încălcare a contractului care a devenit atractivă din punct de vedere financiar pentru debitori în majoritatea statelor membre datorită dobânzilor mici aplicate întârzierii efectuării plăților și/sau procedurilor greoaie de acțiune. O schimbare decisivă, incluzând compensarea creditorilor pentru costurile angajate, este necesară pentru a inversa această tendință și a asigura consecințe ale întârzierilor în efectuarea plăților care să descurajeze întârzierea efectuării plăților.
- (17) Compensația rezonabilă pentru costurile de recuperare trebuie luată în considerare fără a aduce atingere dispozițiilor de drept intern conform cărora un judecător național poate acorda despăgubiri creditorului pentru orice pagubă suplimentară cauzată de plata cu întârziere de către debitor, ținând cont că aceste costuri angajate pot să fi fost deja compensate prin dobânzile aplicate întârzierii efectuării plăților.
- (18) Prezenta directivă ia în considerare problema termenelor contractuale de plată lungi, în special existența unor anumite categorii de contracte în care se justifică combinarea unui termen mai lung de plată cu o limitare a libertății contractuale sau cu o rată mai ridicată a dobânzii.
- (19) Prezenta directivă ar trebui să interzică abuzul la libertatea contractuală în dezavantajul creditorilor. Cazurile în care o înțelegere servește îndeosebi scopului procurării de lichidități suplimentare pentru debitor pe cheltuiala creditorului sau în care contractantul principal impune furnizorilor sau subcontractanților săi termene de plată nejustificate în comparație cu termenele de plată oferite lui însuși, acestea pot fi considerate factori care constituie un astfel de abuz. Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor de drept intern privind modul în care contractele sunt încheiate sau valabilitatea termenilor contractuali incorecți față de debitor.
- (20) Consecințele întârzierii efectuării plăților pot fi descurajatoare doar dacă sunt însoțite de proceduri de acțiune rapide și eficiente pentru creditor. În conformitate cu principiul nediscriminării prevăzut la articolul 12 din tratat, aceste proceduri trebuie să fie disponibile tuturor creditorilor care sunt stabiliți în Comunitate.
- (21) Este de dorit să se asigure tuturor creditorilor posibilitatea de a exercita dreptul de retenție pe bază nediscriminatorie în întreaga Comunitate, dacă dreptul de retenție este valabil în temeiul dispozițiilor de drept intern stabilite de dreptul internațional privat.
- (22) Prezenta directivă ar trebui să reglementeze toate tranzacțiile comerciale, indiferent dacă sunt realizate între întreprinderi private și publice sau între întreprinderi și

autorități publice, având în vedere faptul că acestea din urmă efectuează un volum considerabil de plăți către întreprinderi. Ar trebui, în consecință, să reglementeze tranzacțiile comerciale între contractanții principali și furnizorii și subcontractanții acestora.

- (23) Articolul 5 din prezenta directivă impune ca procedura de recuperare a creanțelor necontestate să fie finalizată într-o perioadă scurtă de timp în conformitate cu legislația internă, dar nu cere statelor membre să adopte o procedură specifică sau să modifice procedurile juridice existente într-un anume fel,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Domeniu de aplicare

Prezenta directivă se aplică tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru tranzacții comerciale.

Articolul 2

Definiții

În înțelesul prezentei directive:

- „tranzacții comerciale” înseamnă tranzacții între întreprinderi sau între întreprinderi și autorități publice care conduc la livrarea de bunuri sau furnizarea de servicii contra cost,
„autoritate publică” înseamnă orice autoritate contractantă sau entitate, conform definiției din Directivele privind achizițiile publice (92/50/CEE ⁽¹⁾, 93/36/CEE ⁽²⁾, 93/37/CEE ⁽³⁾ și 93/38/CEE ⁽⁴⁾,
„întreprinderi” înseamnă orice organizație care desfășoară o activitate economică și profesională independentă, chiar dacă este realizată de o singură persoană;
- „întârzierea efectuării plăților” înseamnă depășirea termenului contractual sau legal de plată;
- „dreptul de retenție” înseamnă acordul contractual conform căruia vânzătorul reține titlul de proprietate asupra bunurilor în cauză până la plata integrală a prețului;
- „rata dobânzii practicate de Banca Centrală Europeană pentru principalele sale operațiuni de refinanțare” înseamnă rata dobânzii aplicate unor astfel de operațiuni în cazul licitațiilor cu preț fix. În cazul în care o operațiune importantă de refinanțare a fost efectuată conform procedurii de licitație cu preț variabil, această rată a dobânzii face referire la rata marginală a dobânzii care a rezultat din acea licitație. Definiția este valabilă atât în cazul licitațiilor cu preț fix, cât și în cazul licitațiilor cu prețuri variabile;

⁽¹⁾ JO L 209, 24.7.1992, p. 1.

⁽²⁾ JO L 199, 9.8.1993, p. 1.

⁽³⁾ JO L 199, 9.8.1993, p. 54.

⁽⁴⁾ JO L 199, 9.8.1993, p. 84.

5. „titlu executoriu” înseamnă orice decizie, hotărâre judecătorească sau dispoziție de plată emisă de o instanță de judecată sau de altă autoritate competentă, fie pentru plata imediată, fie pentru plata în rate, care permite creditorului să recupereze creanțele de la debitor prin mijloace de executare silită; trebuie să conțină o decizie, hotărâre judecătorească sau dispoziție de plată executabilă provizoriu care rămâne definitivă chiar dacă debitorul face apel împotriva titlului.

Articolul 3

Dobânzi în cazul întârzierii efectuării plăților

- (1) Statele membre garantează că:
- (a) dobânda prevăzută la litera (d) devine exigibilă din ziua următoare datei sau încheierii termenului de plată fixat în contract;
- (b) dacă data sau termenul de plată nu este fixat în contract, dobânda devine exigibilă în mod automat, fără a fi necesară o notificare:
- (i) după 30 de zile de la data primirii de către debitor a facturii sau a unei cereri echivalente de plată sau
- (ii) dacă data primirii facturii sau a unei cereri echivalente de plată nu este certă, după 30 de zile de la data primirii bunurilor sau serviciilor sau
- (iii) dacă debitorul primește factura sau o cerere echivalentă de plată înainte de primirea bunurilor sau serviciilor, după 30 de zile de la primirea bunurilor sau serviciilor sau
- (iv) dacă procedura de recepție sau verificare, prin care se stabilește conformitatea bunurilor sau serviciilor cu contractul, este prevăzută prin lege sau contract și dacă debitorul primește factura sau o cerere echivalentă de plată înainte de sau în ziua în care are loc această recepție sau verificare, după 30 de zile de la această ultimă dată;
- (c) creditorul are dreptul la dobândă pentru întârzierea efectuării plăților în măsura în care:
- (i) și-a îndeplinit obligațiile contractuale și legale;
- (ii) nu a primit suma datorată la timp, cu excepția cazurilor în care debitorul nu este răspunzător pentru întârziere;
- (d) nivelul dobânzii pentru întârzierea efectuării plăților („dobânda legală”), pe care debitorul este obligat să o plătească, este suma dintre rata dobânzii aplicate de Banca Centrală Europeană celei mai recente operațiuni importante de refinanțare realizate înainte de prima zi calendaristică a semestrului anual în cauză („rata de referință”) și cel puțin șapte puncte procentuale („marja”), dacă contractul nu prevede altfel. Pentru un stat membru care nu participă la a treia etapă a unificării economice și monetare, rata de referință menționată mai sus este rata echivalentă stabilită de banca națională centrală. În ambele cazuri, rata de referință în vigoare în prima zi calendaristică a semestrului anual în cauză se aplică în următoarele șase luni;

(e) cu excepția cazurilor în care debitorul nu este răspunzător pentru întârziere, creditorul are dreptul de a solicita o compensație rezonabilă de la debitor pentru toate costurile de recuperare angajate datorită întârzierii în efectuarea plăților a celui din urmă. Astfel de costuri de recuperare respectă principiile transparenței și proporționalității cu privire la debitul în cauză. Statele membre pot, cu respectarea principiilor menționate mai sus, să fixeze sume maxime ale costurilor de recuperare pentru diferite niveluri ale datoriei.

(2) Pentru anumite categorii de contracte care urmează a fi definite de legislația internă, statele membre pot fixa perioada după care dobânda devine exigibilă la maximum 60 de zile, cu condiția să împiedice părțile contractante să depășească această perioadă sau să fixeze o rată obligatorie a dobânzii care depășește substanțial dobânda legală.

(3) Statele membre garantează că un acord asupra datei plății sau a consecințelor întârzierii în efectuarea plăților care nu respectă dispozițiile alineatului (1) literele (b)-(d) și ale alineatului (2) fie nu este aplicabil, fie generează dreptul de a cere despăgubiri, dacă, ținând cont de toate circumstanțele cazului, inclusiv practicile și uzanțele comerciale și natura produselor, este extrem de inechitabil pentru creditor. Pentru a determina dacă un acord este extrem de inechitabil pentru creditor se ia în considerare, *inter alia*, dacă debitorul are motive obiective de derogare de la dispozițiile alineatului (1) literele (b)-(d) și ale alineatului (2). Dacă se constată că un astfel de acord este extrem de inechitabil, se aplică dispozițiile legale, cu excepția cazurilor în care instanțele naționale stabilesc clauze diferite care sunt echitabile.

(4) Statele membre garantează că, în interesul creditorilor și al concurenților, există mijloace adecvate și eficiente pentru a stopa aplicarea unor clauze extrem de inechitabile în înțelesul alineatului (3).

(5) Mijloacele menționate la alineatul (4) includ dispoziții în baza cărora organizațiile recunoscute oficial ca reprezentante ale întreprinderilor mici și mijlocii sau având interese legitime în reprezentarea acestora pot să se adreseze, în conformitate cu legislația internă în cauză, instanțelor de judecată sau organelor administrative competente, pe motiv că clauzele contractuale concepute pentru uz general sunt extrem de inechitabile în înțelesul alineatului (3) și, în consecință, pot aplica mijloacele potrivite și eficiente pentru a stopa aplicarea acestor clauze.

Articolul 4

Dreptul de retenție

(1) Statele membre garantează în conformitate cu dispozițiile de drept intern aplicabile în temeiul dreptului internațional privat că vânzătorul păstrează dreptul de proprietate asupra bunurilor până la plata integrală, dacă cumpărătorul și vânzătorul au fost în mod expres de acord cu o clauză prevăzând dreptul de retenție înainte de livrarea bunurilor.

(2) Statele membre pot adopta sau păstra dispoziții privind plățile anticipate deja efectuate de către debitor.

Articolul 5

Proceduri de recuperare a creanțelor necontestate

(1) Statele membre garantează că, în mod normal, se poate obține un titlu executoriu, indiferent de suma datorată, în termen de 90 de zile calendaristice de la înaintarea acțiunii creditorilor sau de la solicitarea adresată instanței sau altei autorități competente, cu condiția ca datoria sau aspecte ale procedurii să nu fie contestate. Această obligație revine statelor membre în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative interne.

(2) Respectivul acte cu putere de lege și acte administrative se aplică în aceleași condiții tuturor creditorilor care sunt stabiliți în Comunitatea Europeană.

(3) Termenul de 90 de zile calendaristice prevăzut la alineatul (1) nu include următoarele:

- (a) termenul pentru procesarea documentelor;
- (b) orice întârzieri cauzate de creditor, cum ar fi termenele alocate corectării solicitărilor.

(4) Prezentul articol nu aduce atingere prevederilor Convenției de la Bruxelles privind competența și punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială ⁽¹⁾.

Articolul 6

Transpunerea

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive până la 8 august 2002. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de realizare a acestei trimiteri.

(2) Statele membre pot menține sau adopta dispoziții legale mai favorabile creditorului decât cele necesare pentru respectarea prezentei directive.

(3) În transpunerea prezentei directive, statele membre pot exclude:

- (a) datoriile care sunt subiect al procedurilor de insolvență instituite împotriva debitorului;
- (b) contractele care au fost încheiate anterior datei de 8 august 2002 și
- (c) revendicări de dobânzi cu o valoare mai mică de 5 EUR.

(4) Comisiei îi sunt comunicate de statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern, pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

(5) Comisia efectuează după doi ani de la 8 august 2002 o analiză, *inter alia*, a dobânzii legale, a termenelor contractuale de plată și întârzierilor în efectuarea plății, pentru a evalua impactul asupra tranzacțiilor comerciale și funcționarea dispozițiilor legale în practică. Rezultatele acestei analize și ale altor analize vor fi comunicate Parlamentului European și Consiliului, însoțite, dacă este cazul, de propuneri de îmbunătățire a prezentei directive.

Articolul 7

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

Articolul 8

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Luxemburg, 29 iunie 2000.

Pentru Parlamentul European

Președintele

N. FONTAINE

Pentru Consiliu

Președintele

M. MARQUES DA COSTA

⁽¹⁾ Versiune consolidată în JO C 27, 26.1.1998, p. 3.